

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ  
ΕΝΟΤΗΤΑ  
ΔΕΟ24**

  
**Eclass4U**  
*The best Choice for you*



**Eclass4U**

*The best Choice for you*

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ  
ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ  
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2022-2023**

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ: 21-12-22

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΒΙΚΥ ΒΑΡΔΑ**

[\[vicky.eclass4u@gmail.com\]](mailto:vicky.eclass4u@gmail.com)

## **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Εισαγωγή .....	2
ΘΕΜΑ Α: 1.1. Ο Κοινοβουλευτικός Έλεγχος στον ΣτΠ .....	3
ΘΕΜΑ Β.1.1.: Ο Εσωτερικός έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης.....	5
Σύγκριση:.....	8
ΘΕΜΑ Γ.1. : Αναλύστε ένα παράδειγμα άσκησης ελέγχου από αυτήν, βασισμένο σε ένα από τα πορίσματά της ή σε μια ετήσια έκθεσή της. ....	10
Γ.1.1. Στπ για την παιδεία.....	10
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ .....	11
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ .....	12

## Θέμα

Στο Ελληνικό Διοικητικό Σύστημα έχουν θεσμοθετηθεί και λειτουργούν Ανεξάρτητες Αρχές. Ορισμένες από αυτές έχουν τον έλεγχο της Δημόσιας Διοίκησης στους σκοπούς τους. Αφού μελετήσετε την σχετική θεωρία περί Ανεξαρτήτων Αρχών και τη θεωρία περί ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης, διαλέξτε μια Ανεξάρτητη Αρχή που ασκεί έλεγχο στη δράση της Δημόσιας Διοίκησης και: (α) Περιγράψτε τον έλεγχο στον οποίο η ίδια υπόκειται, βάσει του ιδρυτικού της νόμου και της σχετικής θεωρίας, (β) Περιγράψτε το είδος του ελέγχου που αυτή ασκεί στην Διοίκηση, βάσει των αρμοδιοτήτων της, και κάνετε τη σύγκριση με τις άλλες μορφές ελέγχου που ασκούνται από άλλα όργανα της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, 2 (γ) Αναλύστε ένα παράδειγμα άσκησης ελέγχου από αυτήν, βασιζόμενο σε ένα από τα πορίσματά της ή σε μια ετήσια έκθεσή της.

## Εισαγωγή

---

Οι ανεξάρτητες αρχές μετατρέπονται σε συνταγματικά όργανα, δηλαδή σε άμεσα όργανα του κράτους, με τη γενική διάταξη του άρθρου 101Α και τις ειδικότερες διατάξεις που μνημονεύουν τις πέντε αρχές στο πλαίσιο μιας συντεταγμένης διαδικασίας, δηλαδή το πλαίσιο μιας αναθεωρητικής διαδικασίας, που δεν μπορεί να αποκλίνει από τις γενικές αρχές του Συντάγματος και από το πλαίσιο των μη υποκείμενων σε αναθεώρηση διατάξεων, μία από τις οποίες είναι η ρητά αναφερόμενη στο άρθρο 110 παρ. 1 του Συντάγματος, αρχή της διάκρισης των εξουσιών κατά το άρθρο 26 του Συντάγματος.

Ο ρόλος των Α.Δ.Α. εντοπίζεται στον πολλαπλό προσανατολισμό της λειτουργίας τους. Λειτουργούν ως θεσμικοί εγγυητές για την άσκηση των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων - Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ), Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) -, ως εποπτεύουσες της διοικητικής διαδικασίας για την αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης και της αναξιοκρατίας (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ), Συνήγορος του Πολίτη (ΣτΠ)), είτε ως ΑΔΑ ρυθμιστικές των αγορών (Επιτροπή Ανταγωνισμού και Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας) (Βενιζέλος, 2007). Η περίπτωση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοηλεκτρονικής (ΕΣΡ) περιλαμβάνει χαρακτηριστικά και των τριών προηγούμενων κατηγοριών (Βενιζέλος, 2007).

**διαλέξτε μια Ανεξάρτητη Αρχή που ασκεί έλεγχο στη δράση της Δημόσιας Διοίκησης**

Στην προκειμένη περίπτωση επιλέγεται ο Συνήγορος του Πολίτη [ΣτΠ]. Ο ΣτΠ ορίζεται από την Βουλή, επικουρείται από πέντε Βοηθούς Συνηγόρους. Οι Βοηθοί Συνήγοροι προΐστανται αντίστοιχα των ακόλουθων κύκλων δικαιωμάτων του ανθρώπου, κοινωνικής προστασίας (κοινωνική πολιτική, υγεία, ασφάλιση, πρόνοια, προστασία παιδιού, ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες), ποιότητα ζωής (περιβάλλον, πολεοδομία, χωροταξία, δημόσια έργα, πολιτισμός) δικαιωμάτων του παιδιού, σχέσεων κράτους – πολίτη (πληροφόρηση και επικοινωνία, ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών, κακοδιοίκηση σε δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ, και ΔΕΚΟ).

**Εσείς επιλέξετε μια οποιαδήποτε ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ [καλύτερα από τις 5 συνταγματικά κατοχυρωμένες]**

**(α) Περιγράψτε τον έλεγχο στον οποίο η ίδια υπόκειται, βάσει του ιδρυτικού της νόμου και της σχετικής θεωρίας.**

**ΘΕΜΑ Α: 1.1. Ο Κοινοβουλευτικός Έλεγχος στον ΣτΠ**

*Ηλιάδου, 2021, σελ.217-236, άρθρο 101<sup>α</sup> Συντ.*

*Ηλιάδου, 2021, σελ.222-223*

Σύμφωνα με το Αρθ. 101 Α. του Συντάγματος οι ανεξάρτητες αρχές, ένας νέος τύπος οργανωτικού μορφώματος δια του οποίου ασκείται δημόσια δράση, **υπάγονται στον έλεγχο της Βουλής**. Κάθε χρόνο, οι ανεξάρτητες αρχές υποβάλλουν στον Πρόεδρο της Βουλής έκθεση με τα πεπραγμένα τους. Στον Κανονισμό της Βουλής ορίζεται ότι η Αρχή πρέπει να υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής κάθε Οκτώβριο έκθεση με τα πεπραγμένα της που διαβιβάζεται στην αρμόδια επιτροπή προς συζήτηση. Η **Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας**, μία από τις τέσσερις μόνιμες ειδικές επιτροπές της Βουλή, μελετά την έκθεση και συντάσσει επ' αυτής πόρισμα, στο οποίο πρέπει να περιλαμβάνονται και οι θέσεις της εκάστοτε κοινοβουλευτικής μειοψηφίας. Τα πορίσματα διαβιβάζονται στον Πρόεδρο της Βουλής και στη συνέχεια στον αρμόδιο Υπουργό και την Αρχή ενώ παράλληλα **διατίθενται προς συζήτηση στη Βουλή** χωρίς ψηφοφορία.

Οι κανόνες αυτοί περιγράφουν μια **διαρκή σχέση επικοινωνίας και συνεργασίας ανάμεσα στο Κοινοβούλιο και το Συνήγορο** που αποβλέπει στη διασφάλιση διαφάνειας κατά την άσκηση κριτικής επί του έργου της Αρχής. Ωστόσο στην περίπτωση των ΑΔΑ, **ο κοινοβουλευτικός έλεγχος διαφοροποιείται ποιοτικά**, καθώς χαίρουν ανεξαρτησίας τόσο απέναντι στην εκτελεστική όσο και στη νομοθετική εξουσία, και ο έλεγχός τους δεν χαρακτηρίζεται από συγκρουσιακό κλίμα αντιπαράθεσης, αλλά αντιθέτως, συνιστά μία **μορφή ενημέρωσης της Βουλής** και παρουσίασης της δράσης των αρχών αλλά και των προβλημάτων που συναντούν στο έργο τους.

**Κύριες μορφές του συνιστούν η υποβολή και συζήτηση εκθέσεων των Αρχών – ετησίων και ειδικών, τακτικών ή έπειτα από παραγγελία της Βουλής – η ακρόαση των μελών των Αρχών και οι κοινοβουλευτικές αναφορές τους προς τη Βουλή.**

Ο ΣτΠ ιδρύθηκε με τον Ν. 2477/1997. ως Ανεξάρτητη Αρχή, και ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Οκτώβριο του 1998. Κατοχυρώθηκε συνταγματικά με το άρθρο 101 του Συντάγματος κατά την αναθεώρησή του το 2001. Τόσο η λειτουργική ανεξαρτησία της Αρχής όσο και η προσωπική ανεξαρτησία των μελών της ρυθμίζεται από τον Ν. 3051/2002. Σύμφωνα με αυτόν η Αρχή “δεν υπόκειται σε εποπτεία και έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές” αλλά ελέγχεται βάσει του κανονισμού της Βουλής, με τη διαδικασία του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Αντίστοιχα η προσωπική ανεξαρτησία των μελών ρυθμίζεται βάσει του ίδιου νόμου από την καθιέρωση ορισμένης θητείας, τη θέσπιση του ασυμβίβαστου, τόσο κατά τη διάρκεια της θητείας τους όσο και μετά από αυτή, όπως και η αμοιβή τους κατά παρέκκλιση των διατάξεων που ισχύουν (Τζώνας. 2010). Από τις διατάξεις του ιδρυτικού του νόμου τίθεται στο επίκεντρο ο πολίτης και η προστασία των δικαιωμάτων του. Αναδεικνύεται ταυτόχρονα τόσο ο διαμεσολαβητικός του ρόλος “μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών”, όσο και ο στόχος του για. “την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας” (Ν. 2477/1997).

Η προσωπική ανεξαρτησία του ΣτΠ σύμφωνα με το Νόμο 3051/2002 συνίσταται στη θέσπιση τετραετούς θητείας με δυνατότητα ανανέωσης μόνο μία φορά, η επιλογή του γίνεται σύμφωνα με το Σύνταγμα από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με αυξημένη πλειοψηφία και στην υπαγωγή τέλος της πειθαρχικής ευθύνης στις διατάξεις του Κανονισμού της Αρχής. Η ανεξαρτησία αυτή προστατεύει τα μελών των Ανεξάρτητων Αρχών τόσο από την εκτελεστική όσο και από τη νομοθετική εξουσία καθώς δεν προβλέπεται δυνατότητα ανάκλησης ή παύσης. Μέλος Ανεξάρτητης Αρχής παύεται μόνο κατόπιν αμετάκλητης δικαστικής απόφασης για σοβαρό αδίκημα εφόσον προηγουμένως έχει εκδοθεί σχετικό προεδρικό διάταγμα.

Ο ΣτΠ, όπως και όλες οι ΑΔΑ, αποτελεί κρατικό όργανο που εκφεύγει του ιεραρχικού ελέγχου ή της εποπτείας της κεντρικής διοίκησης και **υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας**. Έτσι, δεν υπέχουν υποχρέωση υπακοής έναντι των οργάνων της εκτελεστικής λειτουργίας.

Ουσιαστικά δεν έχει κάποια σημαντική συνέπεια για την Αρχή, γιατί η Βουλή ούτε να άρει την εμπιστοσύνη της προς την Βουλή μπορεί ούτε να προκαλέσει την παραίτηση του Συνηγόρου. Αντιθέτως θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η παρουσίαση του έργου του Συνηγόρου μέσω της έκθεσης που καταθέτει στη Βουλή, **έχει και έναν διαφορετικό χαρακτήρα και όχι μόνο ελεγκτικό** καθώς στις εκθέσεις αυτές **ο Συνήγορος διατυπώνει τις απόψεις του για την κατάσταση της Διοίκησης** στην Ελλάδα και το ποσοστό στο οποίο αυτή παραβαίνει τους θεσπισμένους κανόνες ενώ παράλληλα κάνει νομοθετικές προτάσεις. Στην πράξη πράγματι πολλές φορές ο νομοθέτης λαμβάνει υπόψη τις εμπειριστατωμένες προτάσεις του Συνηγόρου και θεσπίζει νέους νόμους με αφετηρία τις προτάσεις αυτές που βασίζονται στην εμπειρία της Αρχής, όπως συνέβη για παράδειγμα με το Νόμο για την πρόσβαση στην εκπαίδευση, που στην αιτιολογική του έκθεση διαπιστώνει κανείς ότι το έναυσμα για την ψήφισή του δόθηκε από το Συνήγορο του Πολίτη.

*Μπεσίλα –Μακρίδη, Ε. (2010). Έλεγχος Διοίκησης, τόμ. Α', Εκδόσεις Σάκκουλας Α.Ε.*

### **ΘΕΜΑ Β.1.1.: Ο Εσωτερικός έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης**

**(β) Περιγράψτε το είδος του ελέγχου που αυτή ασκεί στην Διοίκηση, βάσει των αρμοδιοτήτων της, και κάνετε τη σύγκριση με τις άλλες μορφές ελέγχου που ασκούνται από άλλα όργανα της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.**

Ο έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης αναλόγως του οργάνου, το οποίο εκάστοτε επιλαμβάνεται, διακρίνεται σε: **Α. κοινοβουλευτικό, Β. διοικητικό και Γ. δικαστικό**. Ο ιεραρχικός ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ έλεγχος γίνεται από το ανώτερο στην ιεραρχία όργανο, το οποίο δίνει οδηγίες και εντολές προς το κατώτερο όργανο και ασκεί έλεγχο στις πράξεις του. Διακρίνεται σε έλεγχο νομιμότητας, και σε έλεγχο σκοπιμότητας. Στην περίπτωση της διοικητικής εποπτείας η κεντρική διοίκηση ασκεί έλεγχο επί των πράξεων των κρατικών νομικών προσώπων.

- Ο **δικαστικός έλεγχος** διενεργείται από τα δικαστήρια, τα οποία εντάσσονται στη Διοικητική Δικαιοσύνη και μπορεί να οδηγήσει στην ακύρωση ή την τροποποίηση της υπό έλεγχο διοικητικής πράξης, ή και στην παροχή αποζημίωσης, σε περίπτωση κατά την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις αστικής ευθύνης του Δημοσίου.

- Ο **ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ** [Ενδιάμεση μορφή συνιστά ο έλεγχος, ο οποίος διενεργείται από Ανεξάρτητες Αρχές.

*Ηλιάδου, 2021, σελ.232-236*

Η πρόβλεψη της δυνατότητας ελέγχου των οργάνων της δημόσιας διοίκησης είναι αναγκαία, τόσο για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των διοικουμένων όσο και για την τήρηση της νομιμότητας και της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Ο έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης συμβάλει τόσο στη δημοκρατική λειτουργία της όσο και στην αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς, διαπλοκής και χρηματισμού των μελών της.

**Μορφή εσωτερικού ελέγχου της δημόσιας διοίκησης** αποτελεί η λειτουργία και η γενικότερη αποστολή μιας από τις ανεξάρτητες αρχές, του Συνηγόρου του Πολίτη (Ν. 2477/97), ο οποίος κατοχυρώνεται και συνταγματικά (άρθρο 103 § 9 Σ). Αποστολή του είναι η έρευνα, κατόπιν υποβολής αναφορών από τους διοικουμένους, διοικητικών πράξεων, παραλείψεων ή και υλικών ενεργειών των οργάνων της δημόσιας διοίκησης, οι οποίες παραβιάζουν ή προσβάλλουν τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών.

Συμπερασματικά, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ο Συνήγορος και οι Βοηθοί απολαμβάνουν ανεξαρτησία με την έννοια ότι λειτουργούν κατά συνείδηση και είναι υποκείμενα μόνο στο Σύνταγμα και τους νόμους χωρίς να δεσμεύονται από τυχόν οδηγίες ή προσταγές άλλων οργάνων της εκτελεστικής εξουσίας. Πρόκειται για την ουσιαστική ανεξαρτησία του Συνηγόρου που επαφίεται στη βούλησή του, ανεξάρτητα από τις εγγυήσεις που του δίνει ο νόμος και το Σύνταγμα, να εφαρμόζει το νόμο με αντικειμενικότητα, μη επηρεαζόμενος από τη Βουλή, την Κυβέρνηση ή άλλους παράγοντες (Λαμπροπούλου 2021, σελ.206-207).

*Λαμπροπούλου και Διέλλας, 2021, σελ.206-207*

Με τον Ν. 3094/2003 ρυθμίζεται νομοθετικά το πλαίσιο λειτουργίας του ΣτΠ. Σύμφωνα με αυτόν **το εύρος των φορέων** που εντάσσονται στην ελεγκτική αρμοδιότητά του είναι “υπηρεσίες του δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' & β' βαθμού, των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, των κρατικών Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων, των



επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων των οποίων τη διοίκηση ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ως μέτοχος” (Ν. 3094/2003).

Οι διοικητικές διαδικασίες για τις οποίες μπορεί να απευθυνθεί ο πολίτης στον ΣτΠ καθορίζονται και οριοθετούνται από τον ίδιο νόμο.

- ◆ **Αφορούν σε περιπτώσεις** όπου ένα ατομικό ή συλλογικό όργανο “προσβάλλει με πράξη ή παράλειψη δικαίωμα ή συμφέρον προστατευόμενο από το Σύνταγμα και το νόμο, αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από τελεσίδικη δικαστική απόφαση, αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή από ατομική διοικητική πράξη, ενεργεί ή παραλείπει νόμιμη οφειλόμενη ενέργεια κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας ή κατάχρηση εξουσίας” (Ν. 3094/2003).
- ◆ Αν το αντικείμενο της αναφοράς είναι εντός αρμοδιότητας του ΣτΠ **συλλέγονται όλα τα κρίσιμα στοιχεία** για την περαιτέρω έρευνα της υπόθεσης και ζητούνται από τον ενδιαφερόμενο συμπληρωματικές **πληροφορίες και διευκρινίσεις** και περισσότερα στοιχεία.
- ◆ Οι ερευνητές μπορούν να **επισκέπτονται την εμπλεκόμενη υπηρεσία** και να συλλέγουν επί τόπου στοιχεία τα οποία δεν μπορούν να μη χορηγηθούν με την αιτιολογία του απορρήτου.
- ◆ Μπορούν επίσης να **εξετάζουν πρόσωπα** και να ζητούν εξειδικευμένη πραγματογνωμοσύνη ή την συνδρομή του Σώματος Επιθεωρητών- Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης ή άλλων Ελεγκτικών Σωμάτων της Διοίκησης όπου κάτι τέτοιο απαιτείται.
- ◆ Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, συντάσσεται αιτιολογημένο πόρισμα με προτάσεις.
- ◆ Το **πόρισμα γνωστοποιείται στον καθ' ύλη αρμόδιο υπουργό** και τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες προς τις οποίες μπορεί να τεθεί προθεσμία μέσα στην οποία οφείλουν να προβούν σε διορθωτικές του προβλήματος ή να ενημερώσουν για τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή των προτάσεων του πορίσματος.
- ◆ Σε περίπτωση που οι υπηρεσίες δεν αποδέχονται τις προτάσεις χωρίς επαρκή αιτιολογία ο ΣτΠ **μπορεί να δημοσιοποιεί το πόρισμα**.
- ◆ Αν διαπιστωθεί παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης Ν.Π., ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του παρανομούντος ενώ αν υπάρχουν και αποχρώσεις ενδείξεις **αξιόποινης πράξης** διαβιβάζει την έκθεση και στον **Εισαγγελέα**.

Οι κάθε είδους αναφορές προς τον Συνήγορο του Πολίτη πρέπει να υποβάλλονται **εντός έξι (6) μηνών** από την στιγμή που ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση των ενεργειών ή παραλείψεων



κατά των οποίων στρέφεται. Τις εισαγόμενες υποθέσεις σε κάθε κύκλο αναλαμβάνουν ειδικοί επιστήμονες και βοηθοί επιστήμονες, οι οποίοι διενεργούν έρευνα .

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να επιληφθεί υποθέσεων αυτεπαγγέλτως (άρθρο 4 παρ. 2 Ν. 3094/2003).

Το 2004 τροποποιήθηκε το άρθρο 5 του Κανονισμού λειτουργίας της Αρχής (ΠΔ 273/1999) και εξειδικεύθηκαν οι διαδικαστικές προϋποθέσεις αυτεπάγγελτης έρευνας της Αρχής. Στο άρθρο 5 παρ. 3 του ΠΔ 273/ 1999, ενδεικτικά λαμβάνονται υπόψη «η διαπίστωση ενδιαφέροντος της κοινής γνώμης, η βαρύτητα της προσβολής του δικαιώματος, καθώς και ο αριθμός των ενδιαφερομένων προσώπων και το ενδεχόμενο πραγματικής ή νομικής αδυναμίας των άμεσα θιγομένων προσώπων για πρόσβαση στη διαδικασία υποβολής αναφοράς».

1. Στη περίπτωση που ο πολίτης προσφεύγει στην Αρχή προκειμένου να αρχίσει η διαδικασία εξέτασης από τους αρμόδιους ειδικούς επιστήμονες της Αρχής ανάλογα με το θέμα που τίγεται, ερευνάται αν η έγγραφη αναφορά περιέχει κάποια βασικά στοιχεία όπως για παράδειγμα τα στοιχεία του πολίτη, τα στοιχεία της εμπλεκόμενης υπηρεσίας και σύντομη περιγραφή της υποθέσεως.
2. Στη συνέχεια και εφόσον η υπόθεση εμπίπτει στον κύκλο αρμοδιοτήτων του Συνηγόρου με βάση το νόμο, διεξάγει σχετική έρευνα. Επομένως η Αρχή πριν προχωρήσει σε εκτίμηση της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων, προβαίνει πρώτιστα σε έλεγχο της νομιμότητας του ίδιου του αιτήματος του πολίτη.
3. Μετά το τέλος της ερευνητικής διαδικασίας που εκτέθηκε ο Συνήγορος του Πολίτη και εφόσον μελετηθεί πλήρως η υπόθεση συντάσσεται έγγραφο που απευθύνεται προς την αρμόδια υπηρεσία και μπορεί να θέσει προθεσμία μέσα στην οποία η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη να ενημερώσει τον Συνήγορο σχετικά με την έκβαση της υπόθεσης και την αποδοχή ή όχι των προτάσεών του. Σε περίπτωση που η διοίκηση δεν αιτιολογεί επαρκώς την μη αποδοχή των προτάσεων της Αρχής, αυτή έχει το δικαίωμα να δημοσιοποιήσει την απάντηση της διοίκησης.

### **Σύγκριση:**

Ο διοικητικός έλεγχος της διοικητικής δράσης σε ευρεία έννοια είναι ο έλεγχος που ασκείται στην διοικητική δράση από τα ίδια τα διοικητικά όργανα (από αυτό που π.χ. εκδίδει μια διοικητική πράξη και στην συνέχεια διαπιστώνει ότι είναι παράνομη και την ανακαλεί) από ιεραρχικά προϊστάμενα,

εποπτεύοντα, ελεγκτικά ή άλλα όργανα και δομές της εκτελεστικής εξουσίας αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν ενστάσεων ή καταγγελιών πολιτών.

**Εσείς ακολούθως μπορείτε να επιλέξετε τη σύγκριση με άλλες μορφές ελέγχου που ασκούνται από άλλα όργανα της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.**

- **Τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια**, τα διοικητικά πρωτοδικεία και το Τριμελές Διοικητικό Εφετείο, τα οποία εξετάζουν σύμφωνα με το Σύνταγμα τις διοικητικές διαφορές ουσίας (άρθρο 94 § 1 Σ) και έχουν τη δυνατότητα να εξετάζουν παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων της δημόσιας διοίκησης με το ένδικο βοήθημα της προσφυγής.
- **Το Ελεγκτικό Συνέδριο** (άρθρο 98 Σ), το οποίο έχει την δυνατότητα ελέγχου διαφορών που αφορούν την απονομή σύνταξης (άρθρο 98 § 1, στ' Σ), καθώς και τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσίων υπαλλήλων για αποζημίωση που έχει καταβάλει για παράνομη πράξη ή παράλειψή τους το Κράτος (άρθρο 98§ 1, ζ' Σ).
- **Ο Συνήγορος** δεσμεύεται πλήρως από κάθε βαθμίδα της ισχύουσας δικαιοκτικής πυραμίδας, και κάθε έκφραση της δράσης του διέπεται από την αρχή της νομιμότητας. Ως εκ τούτου, υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, όντας - έστω και τυπικά - τμήμα της εκτελεστικής εξουσίας, ενώ αυτονόητο είναι και το καθήκον σεβασμού και συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Ο ΣτΠ λειτουργεί συμπληρωματικά στον εσωτερικό διοικητικό έλεγχο που αναλύθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια επιδιώκοντας την εξωδικαστική διευθέτηση των προβλημάτων προς όφελος των διοικουμένων, καταπολεμώντας την κακοδιοίκηση και την διαφθορά εντός των κόλπων της δημόσιας διοίκησης σε ένα πλαίσιο διαφάνειας, και αναβαθμίζοντας εν τέλει την όλη δράση της δημόσιας διοίκησης.
- Οι Ανεξάρτητες Αρχές δεν μπορούν να ανήκουν στη νομοθετική εξουσία αφού η κανονιστική τους αρμοδιότητα είναι οριοθετημένη και περιορισμένη από τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που παρέχει η ίδια η νομοθετική εξουσία. Παράλληλα, δεν μπορούν να ενταχθούν ούτε στη δικαστική λειτουργία μολονότι οι εγγυήσεις των μελών τους είναι παρόμοιες με αυτές των δικαστών.

Η διαμεσολάβηση ουσιαστικά του Συνηγόρου έγκειται σε συστάσεις και προτάσεις προς την Διοίκηση για την απάντηση στα αιτήματα των διοικουμένων, την ικανοποίηση των αιτημάτων τους και συστάσεις για τη λήψη μέτρων προκειμένου να τακτοποιηθεί μια κατάσταση. Επιπλέον είναι στη διακριτική ευχέρεια του Συνηγόρου μετά το τέλος τη ερευνητικής διαδικασίας και εφόσον το απαιτεί

η φύση της υπόθεσης να συντάξει πόρισμα που το γνωστοποιεί στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό και τις αρμόδιες υπηρεσίες (άρθρο 4 παρ. 6 Ν. 3094/2003). Αξίζει να σημειωθεί ότι η ένταση της έρευνας είναι ανάλογη με το επίπεδο σοβαρότητας της κάθε αναφοράς που καταφθάνει στην Αρχή.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές καλούνται να καλύψουν εκείνα τα κενά της εκτελεστικής εξουσίας στα οποία οι αντιπρόσωποι του λαού δεν ήθελαν να παρέμβουν φοβούμενοι ότι κάτι τέτοιο θα έθετε σε κίνδυνο την πολιτική τους ύπαρξη. Η δημιουργία των Ανεξάρτητων Αρχών συμφιλιώνει τη δημοκρατική αρχή με την αρχή του κράτους δικαίου. Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές αποτελούν, έναν μηχανισμό μεταρρυθμιστικών τάσεων οι οποίες κινούνται σύμφωνα με τις βασικές αρχές του Νέου Δημόσιου Management.

- ενισχύουν τη νομιμότητα και διασφαλίζουν την δημοκρατική αρχή αλλά και το κύρος της πολιτικής εξουσίας.
- Η καθιέρωση τους συμβάλλει σημαντικά στο έργο της δημόσιας διοίκησης
- ενισχύει τις αρχές του Νέου Δημόσιου Management, ως αμερόληπτο, ουδέτερο και ανεξάρτητο θεσμικό όργανο χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες.
- Συντονίζεται αποτελεσματικά η κυβερνητική δράση.

Κατά μία άποψη ο Συνήγορος του Πολίτη, συνιστά θεσμικό δίαυλο επικοινωνιακής συνεργασίας μεταξύ νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας προς την κατεύθυνση της βελτίωσης του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού γίγνεσθαι.

### **ΘΕΜΑ Γ.1. : Αναλύστε ένα παράδειγμα άσκησης ελέγχου από αυτήν, βασισμένο σε ένα από τα πορίσματά της ή σε μια ετήσια έκθεσή της.**

<https://www.synigoros-solidarity.gr/etiketa/%CE%B8%CF%8D%CE%BC%CE%B1-%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CE%BF%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%82>

#### **Γ.1.1. Στιπ για την παιδεία**

Ο Συνήγορος του Πολίτη εξέτασε υποθέσεις για την παιδεία , οι οποίες αναφέρονται στην **ετήσια έκθεση του**. Ο Συνήγορος του Πολίτη καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της προβληματικής λειτουργίας και της γραφειοκρατίας της δημόσιας διοίκησης με όλες τις ατέλειες και ελλείψεις που αυτό συνεπάγεται. Σύμφωνα με την έκθεση η περιοριστική δημοσιονομική πολιτική επέφερε **επιπτώσεις στη λειτουργία και ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης**. Παράλληλα, η επιδείνωση της

καθημερινότητας των ανήλικων, ιδίως λόγω της οικονομικής επιβάρυνσης των οικογενειών τους, καθιστά την παρέμβαση του Συνήγορου επιτακτική, τόσο προς την κατεύθυνση εξασφάλισης του δικαιώματος πρόσβασης στην εκπαίδευση, όσο και προς την κατεύθυνση ανεύρεσης λύσεων για την εξομάλυνση εντάσεων εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος.

Το πρόβλημα που απασχόλησε τον Συνήγορο είχε να κάνει με τη μη εγγραφή –στις βαθμίδες υποχρεωτικής εκπαίδευσης– των μαθητών που δεν έχουν εμβολιαστεί, λόγω των πεποιθήσεων των γονέων τους, συνιστά υπέρμετρα δυσανάλογο μέτρο προστασίας της υγείας, διότι στερεί από τους μαθητές αυτούς την απόλαυση ενός άλλου συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος: της πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Ο Συνήγορος δεν διατύπωσε κρίση για την αναγκαιότητα ή μη της διενέργειας του υποχρεωτικού εμβολιασμού των μαθητών, εκτιμώντας ότι η αρμοδιότητα αυτή ανήκει στους ειδικούς στον χώρο της υγείας, καθώς συνδέεται με την προ- στασία του έννομου αγαθού της δημόσιας υγείας. Ωστόσο, υποστήριξε ότι η μη εγγραφή στις βαθμίδες υποχρεωτικής εκπαίδευσης- των μαθητών που δεν έχουν εμβολιαστεί, λόγω των πεποιθήσεων των γονέων τους, συνιστά υπέρμετρα δυσανάλογο μέτρο προστασίας της υγείας, διότι στερεί από τους μαθητές αυτούς την απόλαυση ενός άλλου συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος: της πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Ο Συνήγορος πρότεινε, στις περιπτώσεις αυτές, να εγγράφεται ο μαθητής στο σχολείο με την τήρηση όμως σχετικής σημείωσης στο ατομικό δελτίο υγείας του. Το Υπουργείο Παιδείας, όμως, ενέμεινε στη θέση ότι μόνος λόγος εξαίρεσης από τον υποχρεωτικό εμβολιασμό είναι οι περιπτώσεις ιατρικής αντένδειξης.

## **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

---

Οι θεσμοί ελέγχου και διαφάνειας στη Δημόσια Διοίκηση εστιάζουν στον εντοπισμό και την πάταξη φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης και στη διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας του δημόσιου τομέα. Οι ΑΔΑ αποτελούν κρατικά όργανα, που δεν εντάσσονται στα πλαίσια του ιεραρχικού ελέγχου ή της διοικητικής εποπτείας και υπόκεινται αποκλειστικά σε κοινοβουλευτικό και σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπακούουν τα όργανα της εκτελεστικής λειτουργίας. Τα μέλη των ΑΔΑ απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία και διαθέτουν ευρείες αποφασιστικές αρμοδιότητες. Με το άρθρο 101Α του Συντάγματος **κατοχυρώθηκε η προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία** πέντε ΑΔΑ (Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, Αρχή Προστασίας του απορρήτου των Τηλεπικοινωνιών, το ΑΣΕΠ και ο Συνήγορος του Πολίτη).

## **ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ**

---

- ◆ Βλαχόπουλος Σπ., "Σύνταγμα και δημόσια διοίκηση" στο Σωτηρόπουλος Δ., Νταλάκου Β. (επιμέλεια), Το Σύγχρονο Διοικητικό Σύστημα στην Ελλάδα, ΕΑΠ 2021, σελ.29-53.
- ◆ Λαμπροπούλου Μ., Δίελλας Γ., "Οι ανεξάρτητες αρχές" στο Σωτηρόπουλος Δ., Νταλάκου Β. (επιμέλεια), Το Σύγχρονο Διοικητικό Σύστημα στην Ελλάδα, ΕΑΠ 2021, σελ.195-216.
- ◆ Ηλιάδου Αικ., "Έλεγχοι στη δημόσια διοίκηση" στο Σωτηρόπουλος Δ., Νταλάκου Β. (επιμέλεια), Το Σύγχρονο Διοικητικό Σύστημα στην Ελλάδα, ΕΑΠ 2021, σελ.217-238.
- ◆ Ιστότοποι των Ανεξαρτήτων Αρχών.
  - A) Συνήγορος του Πολίτη (ΣτΠ)  
-> [www.synigoros.gr](http://www.synigoros.gr)
  - B) Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ)  
-> [www.asep.gr](http://www.asep.gr)
  - Γ) Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)  
-> [www.aead.gr](http://www.aead.gr)
  - Δ) Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)  
-> [www.aade.gr](http://www.aade.gr)
  - Ε) Επιτροπή Ανταγωνισμού  
-> [www.epant.gr](http://www.epant.gr)